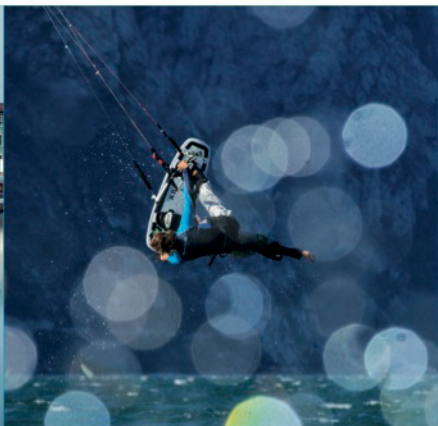

De vroege voorbodes van Italië

Al bij de eerste aanblik van het Gardameer, onderweg zo ongeveer op het traject van Arco in het noorden naar het iets zuidelijker gelegen Riva, raakt de bezoeker meteen onder de indruk. Uitgestrekte olijfgaarden, steile rotswanden, verheven cipressen en clusters van aardkleurige daken geven de oevers een bijzonder karakter. En het meer zelf is bezaaid met duizenden kleine schuimkoppen en ontelbare gekleurde elementen – surfers en zeilers die over het levendige wateroppervlak glijden.

Eldorado voor sportievelingen

Het hele noordelijke deel van het Gardameer – met Tórbole als middelpunt – staat bekend als de beste surflocatie van Europa. Bergbeklimmen is vooral nabij Arco bijzonder vanwege de duizelingwekkende overhangende rotsen. Wandelaars kunnen hun hart ophalen op de hoogvlakten van Tignale en Tremósine, en verder in het natuurpark Alto Garda Bresciano in het westen en de majestueuze Monte Baldo in

het oosten. Parapenters hebben bij hun zweefvlucht vanaf de Monte Baldo het hele meer aan hun voeten. Hiertegenover vertonen kitesurfers hun kunsten bij de delta van Campione. Voor mountainbikers vormt de hele noordelijke helft van de regio rond het Gardameer een geweldig terrein, en voor zeilers is er bijna geen betere locatie onder de meren van Europa te vinden. Het is dan ook wel logisch dat begin september de belangrijkste regatta voor binnenwateren ter wereld, de Centomiglia, wordt gehouden in Bogliaco. Daarnaast nodigen de talloze kiezelstranden ook uit om heerlijk te gaan zwemmen.

Belangrijke culturele streek

De vele plaatsen aan het meer, met elk een heel eigen karakter, zijn een vrijwel onuitputtelijke bron van mogelijkheden voor bezichtigingen en uitstapjes. Arco, Malcésine en Sirmione pronken met hun imposante en pittoreske kastelen die door de cultuurminnende Scaligeri zijn gebouwd, in Bardolino lokt

De rotswanden bij Arco zijn een uitdaging voor extreme klimmers

Ze spreken anderen op een uiterst hoffelijke toon aan en verwachten dat uiteraard ook van hun gasten.

Als u wordt uitgenodigd voor een *caffè*, kunt u dat aanbod met een gerust hart accepteren. Maar als u wordt gevraagd bij iemand thuis te komen, dan is dat vrijwel nooit serieus bedoeld. Als u echter wel ingaat op deze uitnodiging, moet u eraan denken een kleinigheid als cadeau mee te nemen. Als de gastheer en gastvrouw kinderen hebben, maakt u een goede beurt met cadeautjes voor de kinderen, zoals een autootje voor de jongen en een haarspeld voor het meisje, en voor de gastvrouw een doosje bonbons. Italianen houden van lofprijzingen – en spreken die ook graag uit.

Denk daarbij overigens aan het volgende: over politiek kunt u beter alleen met heel goede vrienden openlijk spreken of duidelijk uw mening geven. Men hecht hier sterk aan diplomatie, en kritiek op de Italiaanse politiek kan u al snel bijzonder kwalijk worden genomen.

Openingstijden

Banken: ma.-vr. ongeveer 8.30-13.30 en 14.45-15.45 uur, in toeristencentra ook zaterdag en ook langer.

Postkantoren: ma.-vr. 8.15-14, za. 8.15-12 uur. Een hoofdpstkantoor is vaak de hele dag geopend, de kleine postkantoren alleen 's ochtends.

Winkels: de openingstijden kunnen per stad of dorp verschillen. De kerntijden zijn ma.-za. 8.30/9-12.30/13 en 15.30/16-19/20 uur. In toeristencentra zijn winkels in het zomerseizoen vaak zondagochtend geopend.

Musea: over het algemeen zijn de musea aan het meer 's winters gesloten; veel musea zijn ook op maandag dicht.

Kerken: rond het middaguur vaak lang gesloten (behalve museale kerken).

Politie

De plaatselijke politie (*polizia locale, polizia comunale*), die zich vooral in de toeristencentra veel laat zien, spreekt vaak

Verona en het oostelijke gebied aan het Gardameer stonden in de 13e en de 14e eeuw onder het bewind van de Scaligeri. Deze rijke en machtige familieclan droeg zijn naam 'Della Scala' uit in de vorm van een gestileerde ladder (Italiaans: scala) in het familiewapen.

De ghibellijnse Scaligeri beheersten niet alleen grote delen van Veneto (Belluno, Feltre, Padua, Treviso en Vicenza), maar hadden als stadsheren van 1259 tot 1387 ook de macht over Verona en de oostelijke oever van het Gardameer. Cangrande I Della Scala werd in 1311 door keizer Hendrik VII als rijksvicaris aangesteld en werd in 1318 tot

generaal-kapitein van de Lombardische Ghibellijnenbond gekozen. Hij was een ontwikkeld man van hoog aanzien, die dichters als Dante bij zijn hof wist te betrekken. De Lombardische vorst Gian Galeazzo Visconti slaagde er pas in 1387 in de Scaligeri uit hun stamgebied te verdrijven, waarna ze opgingen in de landadel van Beieren. De laatste telg uit het geslacht stierf in ballingschap in 1598.

In het door hen beheerste gebied lieten de Scaligeri tal van overwegend kleine, maar zware burchten na, met gekanteelde muren en hoog oprijzende torens. Deze behoren nu tot de belangrijkste bezienswaardigheden aan het Gardameer en in Verona.

De Scaligeri – heersers over de oostoever van het Gardameer

Weerbaar en elegant: de 14e-eeuwse Scaligeribrug in Verona

Bezienswaardigheden

Stadspoorten van Riva: de Porta San Marco en de Porta San Michele aan de noordkant van de middeleeuwse stadsmuur van Riva zijn goed bewaard gebleven. Blz. 77

Paalwoningen aan het Lago di Ledro: een museum documenteert de geschiedenis van deze vroege vorm van wonen. De meeste historische, nauwkeurig gerestaureerde paalwoningen zijn helaas verloren gegaan door een aardverschuiving. Blz. 96

Actief en creatief

Eldorado voor steilewandbeklimmers: freeclimbing staat in het noorden voorop. Bij Arco wordt het wereldkampioenschap in deze sport gehouden. Blz. 91

Surfen: het hele, smalle noordelijke deel van het Gardameer wordt in tijden van een gunstige wind in beslag genomen door surfers. De lijnboten houden daarom zelfs tussen de middag een vaarpauze. Onder meer blz. 87.

Sfeervol genieten

Musica Riva Festival: dit uitstekende muziekfestival in Riva wordt van half juli tot begin augustus georganiseerd. Dan brengen jonge musici uit de hele wereld hier klassieke muziek ten gehore. Blz. 83

Het oude Arco: tussen de door cafés omringde parochiekerk en de Rocca hangt nog een beetje de sfeer van het oude kuuroord uit de 19e eeuw, toen Arco nog bij Oostenrijk-Hongarije hoorde. Extra sfeervol is het hier rond de kerst met de 'Habsburgse kerstmarkt'. Blz. 94

Uitgaan

Trendy cafés: in Arco is Caffè Conti d'Arco van 7 uur 's ochtends tot 2 uur 's nachts geopend. In Riva is Caffè Italia 's zomers van 8 uur in de ochtend tot middernacht geopend. Hier kunt u terecht voor lekkere drankjes, pizza en een internetverbinding. Blz. 82, 91